

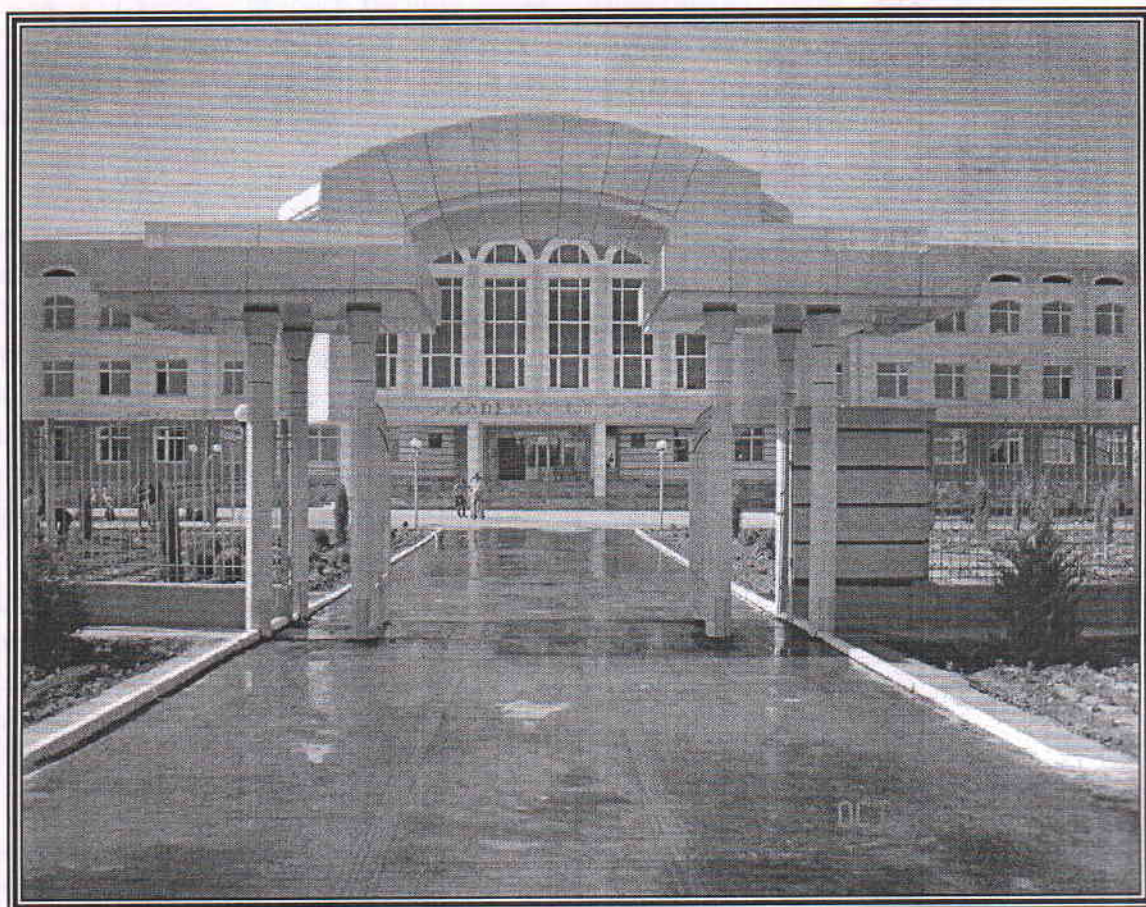

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА
ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**ТЕРМИЗ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
АКАДЕМИК ЛИЦЕЙИ**

**Термиз давлат университети академик лицейида Термиз шаҳар
Маънавият ва маърифат бўлими билан биргаликда Ўзбекистон
Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 28 йиллиги
муносабати билан “Конституция ва қонуннинг устуворлиги” мавзусида
тарғибот тадбири**

БАЁННОМАСИ

Термиз-2020

**Термиз давлат университети академик лицейида Термиз шаҳар
Маънавият ва маърифат бўлими билан биргаликда Ўзбекистон
Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 28 йиллиги
муносабати билан “Конституция ва қонуннинг устуворлиги” мавзусида
тарғибот тадбири**

БАЁННОМАСИ № 3.

16.11.2020 й.

Термиз шаҳар

ҚАТНАШДИЛАР

Термиз давлат университети академик лицей директори Ш.Саидахматов
ММИБД ўринбосари О.Шарипов Олий мажлис қонунчилик палатаси депутати
Ф.Шарипов Термиз шаҳар адлия бўлим бошлиғи А.Жабборов ЁИ етакчиси
О.Жўраев Бўлим бошлиғи Д.Хўжаев академик лицей ўқитувчилари ва ўқувчилари
жами 70 нафар

Йиғилишни ТерДУ академик лицей бўлим бошлиғи Д.Жўжаев очиб бугунчи
мавзу билан йиғилганларни таништирди. Сўнг сўз навбатини Олий мажлис
қонунчилик палатаси депутати Ф.Шариповга берди у ўз маърузасида
Конститутсия ва конститутсиявий ҳуқуқ ҳар қайси давлат ҳуқуқ тизимида бир
талай қонунлар мавжуд бўлади. Аммо улар орасида энг асосийси деб эътироф
этиладиган бирдан-бир қонун майжудки, у ҳам бўлса, конститутсиядир. Лотинча
«сонституио» сўзининг таржимаси, «низом, қоидалар» деган маънола рни
англатади. Хўш, конститутсия нимани белгилаб беради?

Тадбир давомида ёшларга Конституциямизнинг мазмун-моҳияти, унинг
ҳаётимиздаги ўрни ва аҳамияти, киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар ҳамда
энг асосийси бўлган қонунларга риоя қилиш ҳақида атрофлича сўз юритилди
Конститутсия жамият ва давлат тузилишини, давлат ҳокимияти ва бошқарув
органларини тузиш ҳамда фаолиятининг асосий принципларини, уларнинг
ваколатларини, фуқаро асосий ҳуқуқлари ва бурчларини белгилаб беради. Қолган
барча қонунлар, кодекслар, қарорлар ва фармонлар конститутсия негизида ва
унга мувофиқ тарзда қабул қилинади. Бу эса давлатнинг ҳар бир норматив
ҳужжати конститутсияга мос келиши шарт эканлигини англатади.

Конститутсиявий ҳуқуқ нима ва у конститутсияга қай тарзда боғлиқ?
Конститутсия билан конститутсиявий ҳуқуқ ўртасидаги тафовут эса,
конститутсия, гарчи асосийси бўлсада, кўплаб қонунлардан бири эканлигида,
конститутсиявий ҳуқуқ эса ҳуқуқнинг кўплаб ҳуқуқий манбалар, шу жумладан,
конститутсиядан таркиб топувчи бутун бош-ли бир тармоғи эканлигида намоён
бўлади.

Конститутсиявий ҳуқуқ -ҳуқуқнинг етакчи тармоғи конститутсиявий ҳуқуқ
миллий ҳуқуқ тизимида ҳуқуқнинг етакчи тармоғидир, негаки энг оҳй юридик
кучга эга бўлган конститутсия унинг асосий манбаи бўлиб хизмат қилади.

Асосий қонун сифатида конститутсия амалда ўзида жамоат битимини, яъни
ўзига хавф-хатарсиз ва эркин ривожланиш шартларини таъминлаши ва

учун халқ ўз давлати билан тузадиган шартномани мужассамлаштиради. Шу
боисдан унинг ғоялари давлатда амал қилувчи қолган барча қонунлардан ҳам
ўрин олади.

Тамал умумий принципларни ўзида мужассам этган конституция қоидалари шунингдек давлатда мавжуд барча ҳуқуқ тармоқларида ҳам ривожланмоқда деб таъкидлаб ўтди.

Тадбир давомида Термиз шаҳар адлия бўлими бошлиғи А.Жабборов сўзга чиқиб мазкур боб атиги тўрттагина моддадан иборат. Гўё жуда оздек туюлади, аммо уларда мужассамлаштирилган ғоялар оилавий ҳуқуқнинг бошқа нормаларида конкрет равишда ривожлантирилади.

Башарти, оила кодекси 238 моддадан иборат. Фуқароликка бағишланган VI бобда атиги учтагина модда мавжуд, холос. Шу билан бирга, биргина «Фуқаролик тўғрисида»ги қонун 45 моддадан таркиб топган. Айтиб ўтилган мисоллар Конституция асослар негизи бўлиб хизмат қилишдан далолат беради, негаки ҳуқуқ ривожланиши айнан конституциядан бошланади, айнан унинг ўзи бошқа барча қонунлар ва юридик нормаларга ҳаёт бахш этади. Конституциянинг олий юридик кучи ҳам айнан шундай намоён бўлади. Ҳали айтиб ўтганимиздек, қолган барча ҳуқуқий қоидалар ундан келиб чиқади ва конституцияга мувофиқ бўлмоғи лозим. Мабодо, ҳуқуқ тизимини чўққисида конституция турган бир пирамида кўринишида тасаввур қилсангиз, ёнбағирлари бўйлаб супачаларига қадар қолган барча, норматив ҳужжатлар — қонунлар, қарорлар, тармоққа оид нормалар ва ҳоказолар жой олганлигини яққол кўрасиз.

Конституциявий ҳуқуқ нормалари қолган барча юридик нормалар, ҳуқуқнинг ҳар бир тармоғи, ҳар қайси қонун ва қонуности ҳужжатининг пойдевори саналади. Ана шунинг учун конституциявий ҳуқуқ ҳар қандай мамлакат миллий ҳуқуқ тизимида етакчи мавқега эга.

1992-йилги Конституциянинг асосий хусусиятлари у инсонни, унинг ҳаётини, эркинлигини, шаъни ва қадр-қимматини олий қадрият деб эълон қилганлиги, инсон манфаатлари, унинг ҳуқуқлари ва эркинликларининг давлатникига нисбатан устиворлигини тан олганлиги, давлатга унинг тўғридан-тўғри вазифасини — инсон ва жамият манфаатларига хизмат қилиш вазифасини белгиланганлиги, сиёсий плюрализм принципини мустаҳкамлаб қўйганлиги, ҳақиқат ҳокимият манбаи деб эътироф этганлигидир.

Тадбир суҳбати якунида фаол ёшларга Ўзбекистон Республикаси Конституцияси китоби топширилди.

Йиғилиш сўнгида барча иштирокчилар томонидан берилган турли мавзуга доир саволларга ташриф буюрган соҳа мутахассислари ўз вақтида аниқ мисоллар билан жавоб беришда ва барча иштирокчилар бугунги ўтказилган йиғилишдан мамнун эканликларини билдириб ташриф буюрган мутахассисларга миннатдорчилик билдиришди.

Йиғилиш раиси:

О.Шарипов

Йиғилиш котиби:

Д.Хўжаев

